

סוף ההתחברות

- מאת שלום כהן -

ובכן — המחברת הערבית נופצה לרסיסים. אנשיה יושבים במעצר. ראשיה נלכדו. הניצחון על אירגוני הטרור הוא עצום ורב. הוא הושג במהירות, במיבצע בוק שהמטיר מכות מדויקות על כל שלוחות המחברת.

מימרי הניצחון הזה, מהירותו ויסודיותו מזכירים את הניצחון הצבאי שבא בעיקבות ששת הימים של יוני.

כמו אז, כן גם עתה, יכול האזרח לנושם עמוק ולומר בסיפוק: ניצלנו! ניצחנו!

זהו שיכרון טבעי. שיכרות הניצחון. אבל אחרי השיכרון — באה ההתפכחות.

אחרי המלחמה אמרו: "עכשיו יעשו שלום!"

עברו ארבעה חודשים — ושלום אין. אנשים נבונים, פיקחים ומפוכחים, הגיעו למסקנה,

כי ניצחון צבאי אינו בהכרח ערובה לשלום. הוא הגביר את כוחו המדינה, הוא הרחיק

את הבסיסים שמהם יכולים צבאות עוינים לערוך התקפות פתע או לשגר חבלנים. אבל הוא

לא הביא שלום.

כי השגת השלום היא בעייה מדינית — ולבעייה מדינית יש למצוא פתרון מדיני.

עכשיו, בעודנו מתמוגגים מן הניצחון על המחברת הערבית, בעודנו שקועים בהתפעלות

מן המהירות בה הושג הניצחון, אנו יודעים כי אחרי שיכרון זה תבוא ההתפכחות. תבוא

השאלה: איפה השלום?

שברנו את המחברת הזאת — מה הלאה? האם לא תקום מחברת חדשה? האם לא קם

כבר עתה הגרעין הראשון של מחברת חדשה? האם לא התחיל הגרעין של המחברת הישנה

לנבט מחדש?

תמונה של נערה

כאשר הגיעו אלינו התמונות הראשונות של אנשי המחברת העצורים, התבוננתי במיוחד בתצלומה של אחת משתי הצעירות הסודאניות שהניחו את הפצצה בקולנוע ציון.

פניה השקטים, השפופים, אומרים הרבה. קודם כל, הם אומרים כי אין כאן עסק עם

רוצח שכיר, גם לא עם "איש כנופיות", או פורע צמאדם. סתם בחורה בת 20, לבושה

בחצאית ובסוודר. אחת מתוך עם שלם. כמעט אמרתי "אחת מהחברה".

תמונה זו אומרת, כי המחברת שנופצה היא חלק מכלל המחנה הי

ערבי — לא קבוצה מחוץ למחנה. שכן השתתפות בחורות באירגון

מחתרת מעידה תמיד על כפיס עממי מגוון של אותו אירגון. כאשר

מדובר על אירגון מחתרת ערבי — על אחת כמה וכמה.

נזכרתי בסיפור של נערה ערבייה אחרת, מרמאללה. איני יודע מי היא, כי רק סיפרו

לי עליה. זה היה בעת השביתה הכללית הראשונה בירושלים המזרחית, לפני למעלה מ-

חודשים. אותה בחורה עלתה לאוטובוס ערבי, שנסע מרמאללה לירושלים על אף השביתה.

היא אמרה לנהג: "אם תמשיך — נשרוף את מכוניתך!"

הוא הורה לנוסעיו לרדת, וסובב בפחד את האוטובוס שלו אחורה. כי הוא ידע שהצעירה

הזאת היא חברה באירגון המחברת.

והנה, אירגון זה — או חלקו העיקרי — שבור עתה לרסיסים. עשרות חשודים עצורים.

שאלתי את מפקד לח"י לשעבר, נתן ילין-מור, אם מצב זה אומר לו משהו. אם הוא

מוצא בו הקבלה למה שעבר עליו ועל מחברת לוחמי חרות ישראל במלחמה נגד הכובש

הבריטי בארץ.

"אין ספק שגילוי זהותם של חברי מחברת, וסיכול פעולותיה, היא אחת המכות הקשות

ביותר לכל מחברת", הוא ענה.

יש, כמובן, עצם המכה של תפיסת ראשי המחברת וחבריה. יש גם התיסכול המשחלט

על הנותנים. מכיון שברור, כי התמוטטות כה מהירה ורחבה של הרשת יכולה לבוא רק

אחרי שכמה מן הנלכדים התחילו לשתף פעולה — אזי מתחילים לקנן חשדות הדדיים בלב

כל מי שנותר בחוץ, וגם בלב אלה שנלכדו.

המורא, שהיא גורם חיוני בקיומה של מחברת, נהרס.

אבל כל זה אינו מונע התאוששות.

כך היה עם לח"י. אחרי רצח אברהם ("יאיר") שרון בידי הבולשת הבריטית. האירגון

הוכה בהלם. כאשר סוכלו מספר נסיונות להתנקש בחיי הניצי העליון של אז, מקמייקל,

נעשתה ההרגשה בין לוחמי המחברת הנותנים גרועה יותר ויותר. הם החלו לחשוש איש

ברעהו, ולפקפק בתכלית הקיום של המחברת עצמה.

אבל לח"י לא התפורר. נמצא כעלי השכל הישר, שלא היו מוכנים להיכנע או להתפטר,

והחלו בונים את המחברת בצורה הרבה יותר יעילה, יותר לעומק.

מחברת זו לא נופצה, עד אשר סולקו האנגלים מן הארץ.

רוצים מדינה משלהם

כבר שמעתי בימים האחרונים את התגובה: "כן, אבל הערבים אינם כמונו!"

כלומר: אם ניפצו להם את המחברת פעם אחת — זהו סוף כל המחברות שלהם.

זוהי גישה אחלית. כי אותם דחפים שהניעו את לוחמי המחברות העבריות לפני תש"ח,

מניעים את הצעירים הערביים כיום.

שתי הנערות הסודאניות מן העיר העתיקה, שהניחו את הפצצה

בקולנוע "ציון", הן בעיני מרבית הנוער הזה — גיבורות. בדיוק כשם

שחיילי אצ"ל ולח"י היו גיבורים בעיני חלק ניכר של הנוער העברי דאז.

לפעמים יכול גם פושע רגיל לשלוב את דמיונם של בני-תשחורת, וליהפך לגיבור. אבל

כאשר הוא נלכד — אין מי שיקום וימשיך. כי הדחפים שהניעו אותו — נגמרו עם לכידתו.

לא כן כאשר מדובר במחברת לאומית, שמטרותיה הן פוליטיות. מחברת זו משתמשת

באלימות, ברצח ובטרור אישי בהיותה משוכנעת כי זוהי הדרך היחידה שנותרת להגשמת

המטרות המדיניות. תפיסת עשרות או מאות אנשי-מחברת, אפילו לכידת כל ראשי המח'

תרת, אינה מביאה לחיסול התנועה המחברתית. כי תנועה זו היא תולדה של מצב, היא

לא יצרה אותו.

מה שדחף את הטרוריסטים הערביים ברור: הם רוצים לגרש את

צבא הכיבוש הישראלי משטחם. הם רוצים למחוק את עיבון התבוסה

המוחצת שנחלו כל צבאות ערב. מעל לכל הם רוצים להוכיח כי העם

הפלסטיני מסוגל ללחום ולניטול את גורלו לידי.

שתי חשודות כושיות מובאות למעצר

הם שואפים לדבר אשר לנו ניראה עתה מובן מאליו, אבל אשר למענו נלחמנו וסיכנו את חיינו: מדינה משלהם.

אלה הן מסרות מדיניות. יש בין ערביי פלסטין המאמינים, כי ניתן להשיג מטרות אלה — או החשובות ביניהן — עלידי הידברות ישירה עם ישראל.

הם אמרו זאת בגלוי, והושיטו את ידם לדו-קיום — למרות שידעו כי הדבר כרוך בסכנות.

כי הם ידעו, שעדיין קיימים בין חלקיו הנדולים של הנוער הפלסטיני זרמים, הסבורים כי לא תיתכן שום הבנה עם ישראל; שהשפה היחידה בה אפשר לדבר עם ישראל היא שפת האלימות והטרור.

עד כה לא עשתה ממשלת ישראל שום צעד שיוכיח, כי דו-קא דורשי-השלום הם הצדקים. היא התעלמה מכל ההצהרות, לא שעתה לפניות הפומביות של אותם ערבים המאמינים בדו-

קיום של מדינת ישראל ומדינת פלסטין, במסגרת פורציה.

על כן קל היה לקיצונים הערביים לשכנע את הנוער, כי דרכם היא

הצודקת. קל היה להם לגייס חברים חדשים למחברתם.

המלחמה במחברת אינה יכולה להתנהל רק במישור המשטרתי-בטחוני. מישור זה יכול להביא הישגים — אבל אין הוא יכול להביא לחיסול מוחלט של התנועה המחברתית.

כדי לחסל את המניעים המדיניים של המחברת, חייבת ישראל לחשוב גם במונחים של פיתרון מדיני. מול הקיצונים, היא חייבת לחזק את אלה מערביי הגדה הרוצים בשלום.

זאת היא יכולה לעשות רק אם תצהיר שהיא מכירה בזכות-קיומה של מדינה פלסטינית, ומחפשת בני-ברית בקרב העם הפלסטיני.

ואז יואבקו למען השלום לא רק הבדשים וכוחות-הבטחון הישראליים — אלא גם אותם חלקים גדולים של העם הפלסטיני הרוצים שהמלחמה בין שני עמינו תחוסל סוף-סוף.